

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 2. maj 2023
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Freja Bruun
Sagsnr.: 2023-0030-8671
Dok.: 2813024

Besvarelse af spørgsmål nr. 553 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 553 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. april 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Maria Carlsson

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 553 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse, hvor ofte det er forekommet, at domstolene, DUP eller andre myndigheder i tiden fra 2012 til 2020 har konstateret, at adfærd udvist af polititjenestemænd har krænket EMRK artikel 3, idet ministeren bedes redegøre i rimeligt omfang for de sager, hvor man har konstateret, at der er sket en krænkelse?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra de regionale statsadvokater.

Statsadvokaterne har generelt bemærket, at oplysninger om eventuelle krænkelse af EMRK artikel 3 om tortur, krænkende eller anden nedværdigende behandling formentlig ville kunne findes i straffesager og adfærdsklager mod polititjenestemænd, som efterforskes af Den Uafhængige Politiklagemyndighed, i klager over politiets dispositioner eller i sager om ansøgning om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning efter retsplejeloovens kapitel 93 a.

Den Uafhængige Politiklagemyndighed behandler mulige straffesager mod politiansatte begået i tjenesten og vil i forbindelse med vurderingen af tiltalsspørgsmålet tage stilling til, om der er sket en krænkelse af EMRK's artikel 3's forbud mod tortur eller anden nedværdigende behandling, herunder om der er begået en strafbar overtrædelse af de i straffelovens kapitel 16 nævnte embedsforbrydelser som eksempelvis straffelovens § 157 a om tortur. En eventuel efterfølgende adfærdsklage vil ligeledes blive behandlet af Politiklagemyndigheden.

I forbindelse med politikredsens og statsadvokaternes sagsbehandling af administrative sager vedrørende klager over dispositioner eller behandling af erstatningsansøgninger vil sagsbehandleren foretage en vurdering af, om der er tale om en kritisabel disposition, eller om en strafferetlig forfølgning har været så indgribende eller langvarig, at der bør gives erstatning. Desuden vil en ansøgning eller klage, der indeholder oplysninger om tortur eller torturlignende krænkelse, blive fremsendt til Den Uafhængige Politiklagemyndighed til vurdering af, om der måtte være sket en strafferetlig overtrædelse af reglerne, eller om den pågældende politiansattes adfærd kan give anledning til kritik.

Sager, der potentielt kan indeholde oplysninger om en krænkelse af EMRK artikel 3, kan således være registreret på forskellig vis i politikredsene og hos statsadvokaterne, herunder som en afgørelse truffet af Den Uafhængige Politiklagemyndighed vedrørende adfærdsklager, jf. retsplejelovens § 1019, som en straffesag mod polititjenestemænd, som en dispositionsklage eller som en ansøgning om erstatning efter retsplejelovens kapitel 93 a. Det er derfor ikke muligt ved elektronisk udtræk at tilvejebringe de ønskede oplysninger. Det vil således forudsætte en omfattende manuel gennemgang af et stort antal sager, hvis de ønskede oplysninger skal tilvejebringes.

2. Statsadvokaten i København har oplyst, at statsadvokaten ikke umiddelbart har kendskab til sager i perioden fra 2012 til 2020, hvor man fra statsadvokatens side har konstateret en selvstændig krænkelse af EMRK artikel 3 som følge af polititjenestemænds adfærd.

Statsadvokaten i København har endvidere til brug for bidrag til besvarelsen anmodet politikredsene under Statsadvokaten i København om at oplyse, hvorvidt kredsene er bekendt med sådanne sager.

Midt- og Vestsjællands Politi har i den anledning oplyst, at politikredsen har en enkelt verserende sag fra 2020, som er indbragt for retten i medfør af retsplejelovens kapitel 43 a om prøvelse af en administrativ frihedsberøvelse. I sagen har borgeren gjort gældende, at betingelserne for den af politiet foretagne administrative frihedsberøvelse ikke var opfyldt, og at pågældendes ophold i detentionen havde karakter af nedværdigende behandling, jf. EMRK artikel 3. Sagen er berammet til hovedforhandling i efteråret 2023.

3. Statsadvokaten i Viborg har ligeledes oplyst, at medarbejdere ved Statsadvokaten i Viborg ikke umiddelbart har kendskab til sager i perioden fra 2012 til 2020, hvor man fra statsadvokatens side har konstateret en selvstændig krænkelse af EMRK artikel 3 i forbindelse med polititjenestemænds adfærd.

Statsadvokaten i Viborg har herudover indhentet udtalelser fra de vstdanske politikredse.

Midt- og Vestjyllands Politi har i den forbindelse oplyst, at politikredsen ved dom afsagt af Retten i Holstebro den 19. januar 2021 blev dømt til at anerkende at have krænket en borgers rettigheder efter EMRK artikel 3 i form af nedværdigende behandling. Der var tale om en civil sag anlagt af en borger mod Midt- og Vestjyllands Politi.

Ved dommen blev Midt- og Vestjyllands Politi forpligtet til at anerkende at have krænket EMRK artikel 3. Krænkelsen bestod i, at politipersonale den 27. januar 2017 i tidsrummet fra omkring kl. 01.00 til kl. 04.55 havde ladet borgeren sidde fuldstændigt afklædt uden mulighed for at dække sig til under kameraovervågning i en detentionscelle. Borgeren blev tilkendt 20.000 kr. i tortgodtgørelse.

Retten lagde til grund, at frihedsberøvelsen af borgeren havde været berettiget, at borgeren selv havde afklædt sig, og at det som udgangspunkt var berettiget, at politipersonalet i forebyggelsesøjemed fratog borgeren genstande, der kunne anvendes til yderligere selvskadende handlinger, hvilket i dette tilfælde var tøj. Retten fandt imidlertid, at Midt- og Vestjyllands Politi – efter at have frataget borgeren dennes tøj – straks burde have sikret borgeren en mulighed for at dække sig til og beskytte sin blufærdighed, i det mindste eksempelvis gennem udlevering af et tæppe eller lignende, indtil det var forsvarligt at udlevere tøjet igen.

Rigsadvokaten er desuden bekendt med en verserende sag, der dog falder tidsmæssigt uden for den periode, der er angivet i spørgsmålet. Sagen vedrører et civilt søgsmål for brud på EMRK artikel 3 i forbindelse med politiets visitation af en borger den 31. maj 2021. Københavns Politi blev den 19. januar 2023 frifundet i byretten, men sagen er anket og afventer pt. behandling ved Østre Landsret.”

Justitsministeriet har desuden til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Den Uafhængige Politiklagemyndighed (Politiklagemyndigheden), der har oplyst følgende:

”Politiklagemyndigheden kan oplyse, at Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er inkorporeret i dansk lovgivning, herunder i straffeloven, politiloven og bekendtgørelser mv., der samlet set danner den retlige ramme for Politiklagemyndighedens afgørelser. I en klage over politiets magtanvendelse vil Politiklagemyndigheden eksempelvis vurdere, hvorvidt magtanvendelsen i situationen var proportional og i overensstemmelse med politilovens bestemmelser.

Politiklagemyndigheden kan endvidere oplyse, at i sager, hvor en klager gør gældende, at en situation har været nedværdigende og/eller krænkende, kan Politiklagemyndigheden udtale kritik eller finde forholdet uhensigtsmæssigt, uden at der henvises til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Politiklagemyndigheden kan endvidere udtale kritik eller finde et forhold uhensigtsmæssigt, selvom forholdet ikke findes at være af en sådan karakter, at der er grundlag for at statuere en egentlig

krænkelse af artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettigheds-
konvention.”